

An aerial photograph of a lush green forest landscape. A winding road or path cuts through the trees, leading to a small, clear lake. Several power lines stretch across the scene from the top left towards the bottom right. In the background, a large, open area, possibly a quarry or a cleared site, is visible under a bright sky.

Projekt Anneberg-Skanstull Tunnel

Vanliga frågor som cirkulerar

Danderyds kommun

2019-04-23

Miljödom har vunnit laga kraft

Tunneldragning, byggmetod och miljöpåverkan för tunnel Anneberg-Skanstull (City Link etapp 2) har enligt miljöbalken redovisats, prövats och accepterats av Mark- och miljödomstolen.

Mark- och miljödomstolens dom överklagades av ett antal fastighetsägare till Mark-och miljööverdomstolen, som inte meddelade prövningstillstånd. Dessa fastighetsägare överklagade då detta beslut till Högsta domstolen, som fastställde Mark- och miljööverdomstolens beslut. Detta innebär att Mark- och miljödomstolens dom har vunnit laga kraft och ligger fast.

Någon överprövning gällande tunnelns läge, på vilket sätt den ska byggas eller dess miljöpåverkan, är därför inte möjlig.

Anneberg-Skanstull Tunnel närmar sig byggstart

Bygget har ännu inte startat men snart finns entreprenören HOCHTIEF Implenia på byggarbetsplatsen i Danderyd. Då sätts byggbodarna upp och man förbereder för el och vatten. Senare 2019 kommer en kort starttunnel att sprängas inne i bergrummet vid station Anneberg. Därifrån kommer tunnelbormaskinen att börja borra tidigt 2020. Närmare borrhstart kommer vi att finnas nära de boende och verksamma med en mobil utställning om projektet, kundservice och möjlighet till avisering i mobilen.

Frågor och svar samt kontaktuppgifter finns på hemsidan och projektets egen Facebook. Här finns också en animering om tunnelbygget som förklarar var, när, hur och varför Stockholm behöver en tunnel med elkablar.

www.svk.se/anneberg-skanstull

Facebook @annebergskanstull

Byggarbetsplatsen finns mestadels 50-100 meter under markytan. Stomljudd från tunneldrivningen kan höras i berggrundlagda byggnader under cirka tre veckor när tunnelbormaskinen passerar. Vilka ljudnivåer som är tillåtna framgår av projektets miljödokument. Vi kommer också att bygga 6 ventilationsschakt utmed sträckningen.

Markupplåtelseavtal och ledningsrätt

Markupplåtelseavtal reglerar skyldigheter, rättigheter och ersättning

Ledningsrätt från Lantmäteriet

Oavsett om markupplåtelseavtal med fastighetsägaren kan nås eller inte ansöks om ledningsrätt hos Lantmäteriet. Ledningsrättslagen ger rätt att utnyttja ett utrymme inom fastigheten. I det här fallet en tunnel belägen 50-100 meter under markytan.

Lantmäteriet är den myndighet som prövar frågan om ledningsrätt vid en särskild förrättning som också handläggs och beslutas av dem. Förrättningen sker genom att samtliga fastighetsägare inom ett område kallas till ett sammanträde. Det sker oavsett om det finns undertecknade markupplåtelseavtal eller inte. Ett undertecknat markupplåtelseavtal är en fördel för fastighetsägaren då det i avtalet finns punkter som Lantmäteriet inte tar in i sitt beslut. Det kan t ex handla om ersättning för tillfällig skada (§5 markupplåtelseavtal).

Ledningsrätt och markupplåtelseavtal är inte tidsbegränsade

Ledningsrätt och markupplåtelseavtal gäller för all framtid. Det innebär att omprövning av ledningsrätt eller upphävande av avtal endast kan ske vid ändrade förhållanden.

Bergvärmepumpar

För att installera bergvärme krävs tillstånd från kommunen. Tunnelns tvärsnitt är 5 meter. På vardera sidan av tunneln behövs 10 meters skyddsområde, total bredd 25 meter. Det är en relativt liten yta under jord som påverkas jämfört med många andra infrastrukturprojekt. Inom det här området påverkas möjligheten att installera ny bergvärme.

Genom inventeringar vet vi vart det finns bergvärmeanläggningar. Mycket få ligger direkt i tunnellen. Det behövs särskilda inmätningar för att veta om anläggningar, närmare än femtio meter från tunneln, ligger rakt eller snett under fastigheten. Det görs av säkerhetsskäl inför tunnelborrningen. Om en anläggning skulle vara placerad i tunnellen måste den avvecklas. Där det är möjligt ersätts den med en ny anläggning inom fastigheten. Om det inte är möjligt erbjuds andra tekniska alternativ eller ekonomisk ersättning.

Tätning av tunneln

De flesta tunnlar i Sverige byggs med injektering som tätningsmetod. Det innebär att man trycker in cement i berget så att tillräcklig täthet uppnås. Det är en kostnadseffektiv, miljömässigt optimal och beprövad metod. Metoden är mycket väl lämpad för de förutsättningar som gäller i Stockholm för tunneln Anneberg-Skanstull.

Grundvatten

Svenska kraftnät ska inte orsaka skadlig grundvattensänkning vilket regleras av projektets miljödom. Kontrollprogram säkerställer att miljödomen efterföljs, bland annat när det gäller grundvattnet. I Danderyds kommun mäter vi grundvattennivåer i omkring 100 mätpunkter. Om grundvattennivån skulle närma sig en alltför låg nivå kan det åtgärdas genom att vatten tillförs, vilket också kallas infiltration.

Tillsynsmyndighet är Länsstyrelsen i Stockholm, miljöförvaltningarna i Danderyds, Solna och Stockholms kommuner.

Buller och vibrationer

Riktvärden för buller i projekt Anneberg-Skanstull regleras i miljödomen. Stomljud från tunneldrivningen kan höras i berggrundlagda byggnader under cirka tre veckor när tunnelbormaskinen passerar.

Vibrationer i samband med tunneldrivning med tunnelbormaskin ligger på mindre än 0,1-0,2 mm/s i byggnaders grundläggningsnivå. Det ger inte skadlig påverkan på byggnader. Människans känseltröskel är mindre än 0,5 mm/sekund. Tunneln kommer att borraras på mellan 50-100 meters djup under markytan vilket gör att vibrationerna sannolikt kommer att bli ännu lägre.